

BU SAYIDA:

AB KOMİSYONU'NUN ÖNCELİKLERİ
VERİ MERKEZLERİ
AB GÜMRÜK KODU REFORMU
ÇOCUK HAKLARI
İSTİHDAM

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR

AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU

İSTANBUL	tusiad@tusiad.org
ANKARA	ankoffice@tusiad.org
BRUSSELS	bxloffice@tusiad.org
BERLIN	berlinoffice@tusiad.org
PARIS	parisoffice@tusiad.org
WASHINGTON DC	usoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

13, AVENUE DES GAULOIS B-1040 BRUXELLES T: +32 2 736 4047

HAZIRLAYANLAR : Dilek İştar Ateş – Dilek Aydın

AB Komisyonu'nun Öncelikleri

- AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen 2026-2027 dönemi öncelikli olmak üzere ilerleyen süreçte AB'nin önceliklerine odaklanan "Birliğin Durumu" konuşmasını 16 Eylül'de Avrupa Parlamentosu Genel Kurulu'nda milletvekillerine hitaben gerçekleştirdi. "Birliğin Durumu – State of the Union" konuşmaları AB Komisyonu Başkanı tarafından her yıl Eylül ayında Avrupa Parlamentosu'na hitaben gerçekleştiriliyor ve mevcut koşullar ışığında gelecek döneme ilişkin öncelikleri ortaya koyuyor.

2026 Birliğin Durumu konuşmasında ekonomik büyüme ve bağımsızlık, savunma ve güvenlik yapılanması, yapay zeka, Çin ile rekabet ve Kanada ile işbirliğinin derinleştirilmesi konuları öne çıktı. AB Komisyonu Başkanı von der Leyen AB'nin Çin ile ticaret açığının günde €1 milyara ulaştığını ve Avrupa sanayisi açısından sürdürülemez bir noktaya geldiğini vurguladı. Çin ile ticaretin yeniden dengelenmesine yönelik diyalogun artık somut sonuç üretmesi gerektiğini belirterek, AB'nin ilişkiyi yeniden dengelemek için elindeki tüm araçları kullanmaya hazır olduğunu ifade etti. Ayrıca AB'nin kritik hammaddelerde Çin'e %80'in üzerinde, bazı nadir toprak elementlerinde ise %90 oranında bağımlı olduğuna dikkat çekerek, bu bağımlılıkları azaltmak, tedariki çeşitlendirmek ve stratejik rezervleri güçlendirmek amacıyla AB Kritik Hammaddeler Kuruluşu kurulacağını açıkladı.

AB Komisyonu Başkanı von der Leyen ayrıca, Kanada-AB ilişkilerinin stratejik bir seviyeye taşınacağını, aradaki ticareti düzenleyen anlaşma (CETA) ile yürütülen ilişkilerden "Gelecek için İttifak" yaklaşımına geçilerek akıllı imalat, teknoloji, savunma sanayi işbirliği, Arktik, enerji, kritik mineraller, bataryalar, yapay zekâ, kuantum, siber güvenlik gibi alanlarda işbirliğinin derinleştirilmesinin hedefleneceğini ve hatta Kanada AB'nin ilk "ortak üyesi" (Associate Member) olabileceğini söyledi.

Von der Leyen, AB'nin rekabetçiliğini, dayanıklılığını ve dış ortaklıklarını güçlendirmeye yönelik yeni girişimler açıkladı:

- **AB Kritik Hammaddeler Kuruluşu (European Corporation on Critical Raw Materials):** Elektrikli araçlar, çipler, bataryalar, temiz teknolojiler ve savunma gibi sektörler için kritik hammaddelerin tedariki ve stoklanmasını gerçekleştirecek.
- **Orta Koridor (Middle Corridor) :** Global Gateway kapsamında, Güney Kafkasya ve Orta Asya'yı doğrudan Avrupa pazarına bağlayacak yeni bir bağlantılılık projesi hedefleniyor. Bu girişimle, kamu ve özel sektör kaynaklarından €12 milyara ulaşan miktarda yatırım harekete geçirilmesi, rota çeşitlendirilmesi, ticaret akışlarının üç katına çıkarılması ve yük taşımacılığında aktarım sürelerinin 2030'a kadar kısaltılması bekleniyor. Bulgaristan ile ortaklık içerisinde "Regional Connectivity Summit" düzenlenecek.
- **Ticaret:** AB'nin bu yıl Hindistan, Mercosur, Meksika, Avustralya ve Endonezya ile serbest ticaret anlaşmaları imzaladığı; hâlihazırda 80'den fazla ülkeyle ticaret anlaşmasının bulunduğunu ve şirketlerin yeni anlaşmalar istediğini belirtti.
- **Ortaklıklar: Kanada** ile ilişkilerin daha stratejik bir seviyeye taşınması hedefleniyor. Von der Leyen'in açıklamalarına göre AB-Kanada STA'sı olan "CETA" seviyesinde yürütülen ilişkilerden "**Gelecek için İttifak**" yaklaşımına geçilerek akıllı imalat, teknoloji, savunma sanayi işbirliği, Arktik, enerji, kritik mineraller, bataryalar, yapay zekâ, kuantum, siber güvenlik ve ekonomik güvenlik alanlarında işbirliğinin derinleştirilmesi planlanıyor.
- **Yapay zeka:** Kanada, Birleşik Krallık ve diğer "benzer görüşteki" ülkelerle yapay zeka model değerlendirmesi, doğrulama, erken uyarı ve yapay zekâ güvenliği konularında işbirliği artırılacak.

- **Rusya:** Mevcut yaptırımların uygulanması ve uygulatılması konusuna daha fazla odaklanılacak.
- **Yeni Avrupa Güvenlik Stratejisi (European Security Strategy):** AB Güvenlik ve Dış Politika Yüksek Temsilcisi ile yeni strateji üzerine ortak çalışma yürütülecek. AB Komisyonu Başkanı **Kanada, Norveç, Ukrayna, Birleşik Krallık** ve diğer ortakları da kapsayan bir “liderler formatı” üzerine görüşüldüğünü belirtti. Kavramsal olarak konuşulan “Avrupa Güvenlik Konseyi’nin” (European Security Council) hayata geçirilmesine yönelik fikirler ortaya koyulması bekleniyor.
- **Avrupa Stratejik Kolaylaştırıcılar Aracı (European Instrument for Strategic Enablers):** Hava ve füze savunması, stratejik ulaştırma, havadan havaya yakıt ikmali, uzay ve siber kabiliyetleri geliştirmek üzere NATO ile tam uyumlu yeni bir araç geliştirilecek.
- **Demokratik Dayanıklılık Merkezi (Centre for Democratic Resilience):** Yabancı propagandanın seçim kampanyalarını etkilemesi, “viral deepfake” videolarla komplo teorilerinin yayılması ve güvenilir ve bağımsız bilgiye duyulan güvenin zayıflatılması için yürütülen bilişsel savaşa (cognitive warfare) karşı mücadele güçlendirilecek. Demokratik Dayanıklılık Merkezi bu hedef doğrultusunda üye ülkeler ve Avrupa Parlamentosu ile birlikte yoğun çalışma yürütecek. [İnternet bağlantısı için](#)

Veri Merkezleri

- AB Komisyonu, veri merkezlerinin enerji ve su kullanımıyla ilgili verimliliğin artırılması ve bu merkezlerin genel enerji sistemlerine sürdürülebilir entegrasyonunu desteklemek amacıyla ortak bir derecelendirme sistemi geliştirilmesi önerisini sundu.

Önerilen “derecelendirme sisteminin”, 500 kW üzerinde kapasiteye sahip veri merkezlerini kapsayacağı ve sistemin, veri merkezlerinin enerji ve su kullanımlarının yanı sıra atık ısının yeniden kullanımı, temiz enerji üretim kapasitesine katkı ve

elektrik şebekesine esneklik sağlama gibi unsurları değerlendireceği açıklanıyor.

AB Komisyonu tarafından hazırlanan, ortak derecelendirme sisteminin kuruluşuna ilişkin [yetkilendirilmiş tüzük](#) Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi’nin onayına tabi olacak. Bu kurumlar AB Komisyonu tarafından kabul edilen tüzüğe önümüzdeki iki aylık inceleme sürecinde itiraz etme hakkına sahip olacak ancak, metin üzerinde değişiklik önerisinde bulunamayacaklar. Kurumlardan itiraz gelmezse yeni kurallar doğrudan yürürlüğe konulacak. Sürdürülebilirlik ile ilgili ilk etiketlendirmelerin 2027 yılında ortaya konulması ve sistemin ilk gözden geçirilmesinin 2028 yılı sonunda gerçekleştirilmesi öngörülmüyor.

AB Komisyonu ayrıca, sürdürülebilir veri merkezleri için AB’de öncü pazarlar oluşturmak amacıyla asgari performans standartları konusunda kanıt çağrısı ve kamu istişaresi başlattı. [Geri bildirimlerin 14 Aralık 2026 tarihinde sona ereceği belirtiliyor.](#)

AB Komisyonu veri merkezlerinin kapasitelerinin genişlemesinin enerji tüketimi, elektrik şebekeleri, su kullanımı ve karbon emisyonları üzerinde ek baskı yaratabileceğini belirtiyor. Bu nedenle veri merkezlerinin enerji ve su açısından verimli olması, şebekeye baskı yapmaması ve temiz enerjiyle uyumlu şekilde çalışmasının önem taşıdığı açıklanıyor. AB, dijital egemenliğini ve teknolojik bağımsızlığını güçlendirmek için önümüzdeki 5-7 yıllık dönem içerisinde veri merkezi kapasitesini üç katına çıkarmayı hedefliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

AB Gümrük Kodu Reformu

- AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosu tarafından resmen kabul edilen AB Gümrük Reformu tüzüğü 19 Eylül’de AB Resmî Gazetesi’nde yayımlanarak yürürlüğe girdi; 21 Eylül’den itibaren kademeli olarak uygulanmaya başlanacak. AB üye ülkelerinin yeni kuralları tam olarak uygulamaya koymaları için 12 aylık süreleri bulunuyor.

Yeni düzenlemeler kapsamında bazı kurumsal değişikliklerin yürürlüğe konulması söz konusu olacak.

- **AB Gümrük Makamı:** Merkezi Fransa-Lille'de olacak ve 20 Eylül 2026 tarihi itibarıyla hukuken kuruluşu gerçekleştirilerek, 2027 yılından itibaren faaliyete geçirilecek. AB Gümrük Birliği'nin daha bütünleşmiş şekilde, tek bir yapı gibi işlemesine katkı sağlamak üzere kurulan bu makam, AB üye ülkelerinin gümrük idareleri arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi, AB çapında risk yönetiminin yürütülmesi ve sınırlardaki gümrüklerle ilgili ortak risklere daha tutarlı yanıt verilmesine destek sağlayacak. Ayrıca AB Gümrük Veri Merkezi'nin kurulup, geliştirilmesinden sorumlu olacak.
- **AB Gümrük Veri Merkezi:** Mevcut durumda AB ülkelerinin parçalı yapıda olan ulusal gümrük bilişim sistemlerinin yerini kademeli olarak alacak yeni dijital altyapı olarak tasarlanıyor. Veri Merkezi'nin 1 Temmuz 2028'den itibaren e-ticaret gönderileri için zorunlu hale gelmesi öngörülüyor. Ticaretin geri kalan bölümünün ise en geç 2031 yılı itibarıyla bu merkez üzerinden yürütülmesi bekleniyor. AB'ye ithalat ve AB'den ihracat için tek bir dijital ticaret arayüzü oluşturacak olan Veri Merkezi gümrük idareleriyle bilgi alışverişini ve gümrük formalitelerinin tek sistemde toplanmasını sağlayacak. Mevcut ulusal gümrük bilişim sistemlerinin yerini kademeli olarak alacak olan bu merkez, gümrük işlemlerinin dijitalleşmesi, veri odaklı ve öngörülebilir hale gelmesi, ithalatçıların raporlama süreçlerinin sadeleştirilmesi, ticaretin kolaylaştırılması ve risk yönetiminin güçlendirilmesi alanlarında faaliyet gösterecek. [İnternet bağlantısı için](#)

Çocukların Çevrimiçi Güvenliği

- AB Komisyonu çocukların çevrimiçi güvenliğini artırmak amacıyla AB Çocuk Yasası (EU KIDS Act) tasarisını AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosu'na sundu. Yasa tasarisında 13 yaş altındaki çocukların sosyal medya platformlarına erişiminin yasaklanması

ve çocukların kendi sosyal medya hesaplarını açabilmesi için AB genelinde asgari yaş sınırının 15 olarak belirlenmesi öneriliyor. 13-15 yaş arası çocuklar için ebeveyn kontrolünde yönetilebilecek, yaşa uygun içerik, sınırlı sosyal temas ve günlük en fazla bir saat kullanım gibi koruyucu önlemlerin uygulanacağı "mini hesaplar" tanımlanabileceği belirtiliyor.

Yasa tasarisına göre çevrimiçi hizmet sağlayıcılarının çocuklara sundukları hizmetlerin belirtilen yaşlara uygun ve tasarım aşamasından itibaren güvenli olduğunu kanıtlamaları ve ayrıca, sosyal medya, video paylaşım platformları, çevrimiçi oyunlar, yapay zekâ arkadaşları ve sohbet botları gibi hizmetlerde bağımlılık yaratan özellikler, zararlı içeriklere yönlendiren profil temelli öneri sistemleri, sonsuz kaydırma, uyku saatlerinde gelen bildirimler ve yabancılardan gelen, istenmeyen temasların sınırlandırılmasını sağlamaları gerekecek.

Kullanım ayarlarında çocukların profillerinin "varsayılan olarak gizli statüde" kurulmuş ve konum, kamera, mikrofon erişiminin kapalı olması ve yapay zekâ arkadaşları, sohbet botlarının devre dışı bırakılması sağlanacak. Yasa teklifinde ayrıca, çevrimiçi hizmetler ve uygulama mağazaları için gizliliği koruyan yaş doğrulama araçları kullanılması öngörülüyor. Çok büyük çevrimiçi platformlar, hizmetlerinin güvenli tasarlandığını ispat etmekle ve AB Komisyonu'na yeni kurallara uyum planı sunmakla yükümlü olacaklar.

AB Çocuk Yasası'nın uygulaması, Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi'nin ortak yasama sürecinin tamamlanması ve yürürlüğe girmesi sonrasında Dijital Hizmetler Yasası ve Yapay Zekâ Yasası kapsamındaki mevcut denetim yapıları doğrultusunda gerçekleştirilecek. [İnternet bağlantısı için](#)

İstihdam

- AB Komisyonu, AB işgücünün mesleki yeterliliklerini daha kolay şekilde kanıtlamasını ve sosyal güvenlik, sağlık sigortası gibi haklarından daha iyi şekilde

yararlanabilmesini sağlamak amacıyla “Adil İşgücü Hareketliliği Düzenleme Paketi” sundu. Paket, çalışanların haklarının daha iyi korunmasını, şirketlerin sınır ötesi işe alım ve hizmet sunumunda karşılaştığı idari engellerin azaltılmasını ve ulusal idareler arasında işbirliğinin güçlendirilmesini hedefliyor.

Paket kapsamında “AB Sosyal Güvenlik Kartı” sistemi oluşturulması, mesleki yetkinliklerin dijital ortamda tutulup, karşılaştırma yapılabilir hale getirilmesi, AB Çalışma Makamı’nın (European Labour Authority-ELA) görev alanının güçlendirilmesi, mesleki yeterliliklerin tanınmasına ilişkin kuralların güncellenmesi ve üçüncü ülke vatandaşlarının mesleki yetkinliklerine yönelik ortak standartlar getirilmesi ile ilgili düzenlemeler gerçekleştirilmesi öneriliyor.

AB Komisyonu’nun sunduğu yasal düzenleme önerisine göre AB Sosyal Güvenlik Kartı (ESSPASS) kişilerin, AB Sağlık Sigortası Kartı ve geçici olarak başka bir ülkede görevlendirilen çalışanlara yönelik A1 belgesi de dahil olmak üzere, sosyal güvenlik belgelerini tamamen çevrimiçi ortamda talep edip alabilmelerini sağlayacak.

AB Dijital Kimlik Cüzdanı sayesinde, başka bir AB ülkesine taşınan kişiler bu belgeleri dijital olarak saklayıp sunabilecek; kamu kurumları ise bu belgeleri hızlı ve güvenli bir şekilde doğrulayabilecekler. AB Komisyonu bu dijital çözümün, yılsonuna kadar tüm AB genelinde bireylerin ve şirketlerin kullanımına sunulacağını açıkladı.

Ayrıca, mesleki vasıfları gösteren belgelerin standart dijital formatta düzenlenerek, AB Dijital Kimlik Cüzdanı çerçevesinde erişime sunulacağı ve bu sayede mesleki yeterlilik belgelerinin gerçekliğinin doğrulanmasının kolay hale geleceği belirtiliyor. AB dışında edinilen yeterliliklerin tanınması için ortak standartlar getirileceği ve bu sayede ortalama 14 ayda tamamlanan süreçlerin 4 aya indirilmesi ve işverenlerin işe alım maliyetlerinin azaltılması hedefleniyor. AB genelinde eğitim standartlarının

halihazırda mevcut olduğu yedi meslek dalında, AB dışındaki akredite kurumlarca verilen ve kalite güvence kuruluşları tarafından teyit edilen yeterliliklerin otomatik olarak tanınacağı; bununla birlikte çalışmak üzere ülkeye kabul edilecek meslek sahipleri ve bir mesleğin icrasına ilişkin standartlara ilişkin kararın AB üye ülkeleri tarafından verileceği açıklanıyor. [İnternet bağlantısı için](#)

BRÜKSEL’DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 24 Eylül, AB Rekabetçilik Konseyi
- 28 Eylül, Dışişleri Konseyi (Savunma konulu)
- 1 Ekim, Adalet ve İçişleri Konseyi
- 12 Ekim, Çevre Konseyi

Konferanslar

- 28 Eylül, “How to fund Ukraine when the cash runs out next year: Are Russian assets a solution?”, www.epc.eu
- 30 Eylül, “Ragnar Nurkse, Bretton Woods and the international economic order”, www.bruegel.org
- 30 Eylül, “East vs West? Public Attitudes in Migration and Integration Policymaking in Europe”, www.epc.eu